Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ EDOUARD MICHEL

ΕΝΩ ΕΡΧΕΤΑΙ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ...

ΠΡΟΣΩΠΑ { ΡΕΝΑ, 30 ἐτῶν, γυναῖκα του. ΖΑΝ, 38 ἐτῶν.

(Σ' ἕνα γραφεῖο ἐπιπλωμένο κομψὰ καὶ σοβαρά. Ὁ Ζὰν κάθεται σὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἡ Ρένα ὄρθια τὸν κυττάζει μὲ μάτια δακρυσμένα).

ΖΑΝ.— Μὴν χάνῃς ἔτσι, Ρένα... Θάρρος!

ΡΕΝΑ. Ζάν! Ζάν! Εἶνε τρομερό!... Σὲ λίγο... Θεέ μου!... Ὤ!... σὲ λίγο δὲν θὰ βλέπῃς πειά!...

ΖΑΝ.— Ἔλα κοντά μου, πολὺ κοντά μου!... Θέλω νὰ σὲ ἰδῶ γιὰ τελευταία φορά...

ΡΕΝΑ.— Ζάν! Μὴ μοῦ τὰ λὲς αὐτὰ τὰ φρικτὰ λόγια.

ΖΑΝ.— Θέλω, ἐνόσῳ βλέπω ἀκόμα, νὰ μὴ βλέπω παρὰ μόνο ἐσένα...

ΡΕΝΑ.— Ὤ, Ζάν!... Ἡ καταραμένη ἐπιστήμη σου!... Αὐτὴ σ' ἐσκότωσε. Αὐτὴ σοῦ παίρνει τὸ φῶς σου. Γιατί τὴν ἀγάπησες τόσο πολύ; Γιατί τὴν ἀγάπησες πιὸ πολὺ ἀπὸ μένα, πιὸ πολὺ ἀπὸ τὰ μάτια σου;

ΖΑΝ.— Γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητος.

ΡΕΝΑ.— Ὤ, εἶνε φρικτὸ αὐτό!... Τόσο νέος ἀκόμα νὰ μείνῃς τυφλός!

Πῶς θὰ ὑποφέρῃς αὐτὸ τὸ μαρτύριο!... *(Κλαίει μὲ λυγμούς).*

ΖΑΝ.— Μὴν κλαῖς, Ρένα. Σκέψου ὅτι εἶνε ἡ τελευταία στιγμὴ ποὺ βλέπω... Δὲν πρέπει νὰ κλαῖς!... Θέλεις λοιπὸν ν' ἀποτυπωθῇ τὸ πρόσωπό σου θλιμμένο καὶ δακρυδρεχτο γιὰ πάντα, μέσα στὸ νοῦ μου; Χαμογέλασέ μου, Ρένα. *(Ἡ Ρένα τοῦ χαμογελᾶει μέσα ἀπ' τὰ δάκρυά της).*

ΖΑΝ.— Ἔτσι, ἀγάπη μου, ἔτσι... Σ' εὐχαριστῶ!... *(Τῆς σφίγγει τὰ χέρια).* Ναί, Ρένα, πρέπει νὰ εἶσαι γενναία, ὅπως εἶμαι κ' ἐγὼ γενναῖος.

ΡΕΝΑ.— Κ' ὁ ὀφθαλμίατρος;... Δὲν ἐλπίζει σὲ τίποτα πειά;... Ἐγὼ δὲν τὸν βρῆκα τόσο ἀπαισιόδοξο.

ΖΑΝ.— Δὲν θέλησε νὰ σὲ τρομάξῃ. Ἀλλ' ἐγὼ τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ πῇ τὴν ἀλήθεια. Ἀλλοιστε τὴν ξέρω καὶ μόνος μου... Παραχολουθῶ ἀπὸ μέρες τώρα τὴν καταστροφή... Ἕνα μόριο σκόνης διηλιτηριώδους ἄγγιξε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ δεξὶ μου μάτι. Αὐτὸ ἦταν ὅλο. Ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ καταστροφή... Τὸ ὀπτικὸ νεῦρο προσεβλήθη ἐπικίνδυνα... Τίποτε πειὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μὲ σώσῃ. Καὶ ὅμως ἡ ψυχή μου, ἡ σκέψις μου δὲν ἔπαθαν τίποτα... Εἶμαι καθὼς βλέπεις γενναῖος καὶ ψυχραιμος..

ΡΕΝΑ— Ἀγαπημένε μου Ζάν! Λός μου λοιπὸν κ' ἐμένα λίγο ἀπὸ τὸ θάρρος σου, ἀπὸ τὸν ἡρωϊσμὸ σου!.... Δυστυχισμένε μου, φτωχέ μου Ζάν!..

ΖΑΝ.— Δὲν εἶμαι τόσο δυστυχισμένος, καλή μου Ρένα, ἀφοῦ ἔχω τὸ καλύτερο φῶς, τὴν ἀγάπη!... Ἀφοῦ ἐσὺ θὰ εἶσαι πάντα κοντά μου, Ἀφοῦ θὰ βλέπω μὲ τὰ δικά σου μάτια.

ΡΕΝΑ.— Ὤ, νὰ μποροῦσα νὰ σοῦ δώσω τὰ δικά μου μάτια...

ΖΑΝ.— Θὰ μοῦ τὰ δώσῃς, Ρένα. Τὰ μάτια σου θὰ εἶνε τόσοτερα ποὺ θὰ μ' ὁδηγοῦν μέσα στὸ σκοτάδι μου. Καὶ στὸ μικρό σου αὐτὸ χεράκι θὰ στηρίξω πειὰ ὅλη μου τὴν ὕπαρξη, ὅλη μου τὴ ζωή...

ΡΕΝΑ.— Δὲν θὰ βλέπῃς τὸν ἥλιο, Ζάν!

ΖΑΝ.— Δὲν θὰ βλέπω τὸν ἥλιο, ἀλλὰ θὰ νοιώθω τὴ ζεστασιά του... Δὲν θὰ βλέπω τὰ μάτια σου, ἀλλὰ θὰ νοιώθω τὸ θερμό τους βλέμμα.

ΡΕΝΑ.— Δὲν θὰ βλέπῃς τὰ λουλούδια.

ΖΑΝ.— Θὰ ἔχω τὸ ἄρωμά τους. Δὲν θὰ βλέπω τὸ πρόσωπό σου, θ' ἀναπνέω ὅμως καλύτερα τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς σου.

ΡΕΝΑ.— Θεέ μου!... Λυπήσου με! Τί θυσία ἀπαιτεῖς ἀπὸ μένα γιὰ νὰ σωθοῦν τὰ μάτια τοῦ ἀγαπημένου μου;

ΖΑΝ.— Ἡ πιὸ μεγάλη θυσία ποὺ μπορεῖς νὰ κάνῃς, εἶνε νὰ ὑπομένῃς γενναῖα ὅπως κ' ἐγὼ τὸ δυστύχημα ποὺ μᾶς χτύπησε!... Καὶ νὰ εἶσαι ὁ ὁδηγός μου στὴ νύχτα ποὺ μὲ ζώνει ὁλόενα. Ἔλα πιὸ κοντά μου!...

ΡΕΝΑ. *(ἀγκαλιάζοντάς τον).*— Μὲ βλέπεις ἀκόμα, ἀγαπημένε μου, μὲ βλέπεις;

ΖΑΝ.— Πολὺ θαμπά. Μόλις διακρίνω τὰ μάτια σου καὶ τὸ στόμα σου... Χαμογέλασέ μου, Ρένα...

ΡΕΝΑ. *(χαμογελᾶ, συγκρατῶντας τοὺς λυγμούς της).*— Ζάν, ἀγάπη μου.

ΖΑΝ.— Τί ὡραιο ποὺ εἶνε τὸ χαμόγελό σου...

ΡΕΝΑ.— Ὤ, Ζάν, τί ἤθελες νὰ καταγίνεσαι μὲ τόσο ἐπικίνδυνα πράγματα, μὲ φαρμακερὲς χημικὲς οὐσίες;

ΖΑΝ.— Τὸ ξέρεις γιατί. Γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἔλπιζα σὲ μιὰ πολὺ σπουδαία ἐφεύρεσι. Ὁ Θεὸς δὲν μοῦ τὸ ἐπέτρεψε... Ἀλλὰ εἶμαι περήφανος γιατί ἔπαθα προσπαθῶντας γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου. Καὶ νομίζεις, Ρένα, ὅτι ὁ ρόλος μου τώρα τελειώνει; "Οχι! Θὰ σοῦ ὑπαγορεύω νὰ γράφῃς... Ἐσὺ πάλι θὰ μοῦ διαβάζῃς... Ἔτσι θὰ μπορῶ νὰ φωτίζω καὶ μέσα ἀπὸ τὸ σκοτάδι μου τοὺς ἄλλους, τοὺς νέους ἐπιστήμονας... Αὐτοὶ θὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὸ ἔργον μου...

ΡΕΝΑ.— Τί μεγαλόψυχος ποὺ εἶσαι, Ζάν, ἀγάπη μου!

ΖΑΝ.— Βλέπεις λοιπὸν πόσο μοῦ εἶσαι ἀπαραίτητη, Ρένα. Μόνο χωρὶς ἐσένα θὰ εἶμαι πραγματικὰ τυφλός. Ἐσὺ εἶσαι τὸ φῶς μου, ἡ ἀχτίδα μου, ἡ αὐγή μου. Ἐνόσῳ ἐσὺ μ' ἀγαπᾶς, δὲν εἶμαι τυφλός.

ΡΕΝΑ.— Ζάν, τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς σου μ' ἔχει θαμπώσει! Εἶμαι περήφανη κ' εὐτυχισμένη, γιατί εἶμαι ἡ γυναῖκα σου.

ΖΑΝ.— Εὐχαριστῶ, ἀγάπη μου. Χαμογέλασέ μου ἀκόμα μιὰ φορά.

(Ἡ Ρένα τοῦ χαμογελᾶ χωρὶς δάκρυα αὐτὴ τὴ φορά).

ΖΑΝ.— Ἔτσι, ἀγάπη μου, ἔτσι... Σ' εὐχαριστῶ!...

τὰν τοῦ Ἀσλάνη, ἡ ὁποία ἐλεγόταν Ἀιδελβάϊς καὶ ἦτανε ἀλήθεια ἡ ὡραία αὐτὴ Βιεννέζα σὰν τὸ δωάνιπιό της λουλοῦδι τῶν Ἄλπεων.

—Ἄφησε, σὲ παρακαλῶ, αὐτὲς τὶς σαχλαμάρες, καὶ μὴ μᾶς λὲς πράματα ποὺ τὰ ἔχει πεῖ ὅλος ὁ κόσμος ποὺ ἔπιασε χαρτιὰ στὸ χέρι.

Ἡ παρατήρησις αὐτὴ τοῦ Σπανδονῆ ἐσταμάτησε αὐτὴ τὴν κουβέντα. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἐκεῖθεν ἐκεῖθεν. Ἐνόμισε ὅτι τοῦ ἔφερε γοῦρι καὶ στράφηκε πρὸς αὐτὸν τοῦ εἶπε:

—Πῶς τὴν εἶπες, Ἀριστείδη, αὐτὴ τὴν παροιμία; Πές την πάλι.

Ὁ Ἀριστείδης τὴν ἐπανέλαβε, ἀλλ' οἱ μπάκες ἐξακολούθησαν καὶ ὁ Σπανδονῆς εἶχε χάσει ὅλα τὰ μετρητά του. Ἄρχισε τότε νὰ παίζῃ διάφορα ἀντικείμενα ἀπὸ τὶς πεφιεργες συλλογές του. Ἀφ' οὗ ἔχασε μερικὰ ἀπὸ αὐτά, ἐπῆγε στὴ διπλανὴ κάμαρα καὶ ἔφερε ἕνα μεγαλοπρεπῆ σταχτὶ μανδύα φοδαρισμένο μὲ κόκκινη τσόχα.

—Αὐτός, εἶπε, εἶνε ἕνας μανδύας τοῦ Ρόσσου στρατηγοῦ, καὶ μᾶς ἀνέφερε ἕνα ὄνομα λίγον εἰς ωφ. Τὸν εἶχα ἀγοράσει στὴν Πόλη γιὰ τὴν ἱστορική του ἀξία, ἀλλὰ ἦλθε ἡ ὥρα νὰ κριθῇ καὶ αὐτοινοῦ ἡ τύχη. Μοῦ κοστίζει τριακόσια φράγκα, τὸν παντάρω γιὰ διακόσια. Ποιὸς τὸν πάει;

—Ἐγώ, ἀπήντησεν ὁ Λάσκαρης.

Ἐμαράσταικαν τὰ χαρτιὰ καὶ ὁ Λάσκαρης ἔγινε κύριος τοῦ στρατηγικοῦ μανδύα.

—Καὶ σ' ἀνώτερα, καὶ ἀρχιστράτηγος, τοῦ εἶπε κάποιος.

—Σὲ εὐχαριστῶ, ἀπήντησε καὶ ἔριψε στοὺς ὤμους τὸν μανδύα, ποὺ χωρὶς ἄλλο θὰ εἶχε σταπάσει τὶς πλάτες κανενὸς ἀπὸ τοὺς νικητὰς τῆς Πλέβνας. Δὲν γνωρίζω ἂν θὰ προαχθῶ, ὅπως δήποτε ὅμως εὐλογῶ τὸ στρατηγὸ ποὺ ὁ μανδύας του μὲ γλυτώνει σίγουρα ἀπὸ πλευρίτιδα, καὶ ἐπεκλίθη πρὸ τοῦ Σπανδονῆ.

Τὸ παιγνίδι ἐξηκολούθησε καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ πολύτιμα βιβλία, λείψανα τῆς παλαιᾶς δανειστικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Σπανδονῆ, ἐπέρασαν σὲ ἄλλα χέρια. Μὲ ὅλη τὴ χασοῦρα ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἀθήνας μας» διετήρησε ὅλη του τὴ φαιδρότητα καὶ τὴ χάρι τοῦ πνεύματός του. Ἐξετέλει τὰ χρέη τοῦ νοικοχύρη μὲ πολλὴ λεπτότητα. Μᾶς ἐπρόσφερε ὅ,τι εἶχε κεῖ μέσα ἀπὸ τὸν μπουφὲ ποὺ ἐχρησίμευε γιὰ γραφεῖο του, ἔβγαλε, ὄχι ἔγγραφα, ἀλλὰ κάμποσες μπουκάλες γαλλικὸ κρασί. Ἅμα ἐφάνηκαν αὐτὲς ἔπαψε τὸ παιγνίδι. ἐστρωθήκαμε στὸ φαΐ καὶ στὸ ποτὸ καὶ ἄρχισε μιὰ κουβέντα ὀλίγο δειπνοσοφιστική. Ἔτσι μᾶς ἠῦρεν ἡ αὐγή. Τότε ὁ Σπανδονῆς ἐσηκώθη μὲ τὸ ποτῆρι στὸ χέρι καὶ εἶπε:

—Εὐτυχισμένος σὲ ὅλους μας ὁ νέος χρόνος· μοῦ φαίνεται πῶς ὅλοι ἐπήρατε τὸν μπουνωμᾶ σας, καὶ εἶνε καιρὸς νὰ πάῃ καθένας στὸ σπίτι του.

Ἐστράφη πρὸς τὸν Λάσκαρη, ὁ ὁποῖος ἐφορεῦσε τὸν στρατηγικὸ μανδύα, καὶ τοῦ εἶπε:

—Στρατηγέ μου, δῶσε τὸ πρόσταγμα τῆς ἀποχωρήσεως.

Τὸ πρόσταγμα ἐδόθη καὶ ἔτσι διαλυθήκαμε κραυγάσαντες τρὶς φορὲς πρὸς τιμὴν ἐκείνου ποὺ μᾶς ἐφιλοξένησε.

—Οὐρά! οὐρά! οὐρά!

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ